

עג א ב מ"י פ"ד מהלכות
חובל ומזיק הלכה יח
סמג עשין ע טושי"ע ח"מ
סימן תכד סעיף י:
עד ג ד מ"י פ"ז מהלכות
אישות הלכה יח סמג
עשין מה טושי"ע אה"ע
סימן קה סעיף ד:
ע"ה ה מ"י פ"ה מהל'
עבדים הלכה טו סמג
עשין מה טושי"ע י"ד סימן
קסו סעיף לח:

היא שחבלה בצעלה קשה דמזין לאחר והצעל יכמוז בלזון שטר
בשמו כדי שיגבה חבלתו ומירך ר"י דכיון שאין הכתובה בשם
האשה הרי הוא כאלו משהה אשמו בלא כתובה אע"פ שאין קלה
בעיניו להוליארה ור"ת כיון דכל גבי צעלה ודאי מחלה מאי קאמר
לעיל אומדין כמה אדם רוצה ליתן
בכתובה של זו כו' שום אדם לא יקנה
אותה כיון דודאי מחלה ויכולין עדים
לומר מאי אפסקיין כדקאמר לעיל
אם טובת הנאה לצעל וי"ל דיכולה
לעשות קיום במשכונות או בערבות
או צנדר או בשבועה שלא תמחול
אבל כפן אס יש לה תשלום ואם אין
לה אין משועבדת לניזק לעשות לו
קיומים ל"ע:

ואפי' מחלה לגבי בעל לא מופסד
קמפסדי. ור"ת והא ודאי
מיפסק קמפסדי דכי לא תמכור יגבה
חבלתו אס תתאלמן או תתגרש
וכשתמכור ותמחול לצעלה יפסיד
הכל וי"ל כיון שעכשיו לא היתה
נומנת לו כלום אפילו לא מחלה ממה
שמחלה אינו כל כך הפסד כיון שלא
יהיה לו כלום עכשיו ולאחר זמן נמי
שמה תמות וירשנה צעלה:
בדנפישא כתובתה מחבליה.
ור"ת מעיקרא נמי
איירי בדנפישא כתובתה מחבלה דקאמר
תזין כתובתה בטובת הנאה ותימני
ליה בחבלה וי"ל דצמקת חבלה
קאמר ואס תתאלמן או תתגרש יגבה
השאר ממקום אחר:

בגון דלא נפישא בתובתה מכתובה
דאורייתא. ור"ת והשתא
הכי מתוקמא כר"מ והלא פוחת לה
ממנה או ממאמתי ובעילתו צעילת
זנות לרבי מאיר (כתובות נד:) וי"ל
(בגון) דהיא גורמת להפסיד לעצמה:
לא מופסדי עשרים וחמשה זווי.
ל"ג זווי דלמאי דגרס זווי ל"ל
דאיירי בכתובת צטולה ור"ת זווי
לזרייס הס מאמתי זו מדינה ולימא
דזריש ארבעה וחמשה (לעיל ד' לו:
אס) הוכחנו דמאמתי של צטולה
הס מאמתי זווי לזרי"ג (והכא ל"ג זווי)
ולא מופסדי כ"ה היינו כ"ה סלעים
של אלמנה ואף על גב דכתובתה
דרבנן אין להקפיד על הא דנקט
כתובה דאורייתא:

כשם שלא תמכור והיא תחתיו.
פרש"י כשם שאין יכולה
למכור כתובתה בעודה תחתיו כך
לא תפסיד מכתובתה כלום בשביל
שום חבלה ונוק שמויק בעודה תחתיו

ה"ג דהשתא נמי לא מידי קא יכסה ליה: אי דנפישא כתובתה
מכתובה דאורייתא. שכתב לצטולה יותר ממאמתי ולא למנה יותר
ממאה הראיה לה מן המורה אמאי לא הפסידה: **נוקמא אכתובה**
דאורייתא. משום דרבי מאיר אסר לשהות עם אשמו אפילו שעה
אחת בלא כתובה ותוספת מזיין

לצעלה בטובת הנאה ותיבת ליה
בצצליה: כ"ס. סלעים והוא מנה
מאה זו כתובת אלמנה ופחותה
שבכתובות נקטו: **כשם שלא תמכור.**
קס"ד הכי קאמר כשם שאינה יכולה
למכור בעודה תחתיו כך לא תפסיד
מכתובתה כלום בשביל שום חבלה
ונוק שמויק בעודה תחתיו: **כסופס**
בנין דכרין. בפרק נערה שנתפתתה
(כתובות ד' נב:) בנין דכרין דיהווי ליכי
מנאי אינון יהוין ירתון כסף כתובתין
יתר על חולקיהון דעם אמהון. היו לו
שמי נשים וכתובת האחת גדולה משל
חזירתה ומתו שמהן בחיי וירשן
או אחת בחיי וירשה אעפ"כ לא
בטלה כתובתה אלא בנייה אס יש לה
בן זכר הימנו וכשצאין לחלוק בניו
בנכסיו אחר מותו נוטלין אלו כתובת
אמן ואלו כתובת אמן והשאר חולקין
בשוה ואין יכולין בני הקיימת לומר
אנו ניטול כתובת אמנו שהיא כבעלת
חוב ואמס אל תטלו שאין לאמס
כתובה שהרי צעלה ירשה וקיי"ל
הס [ג.] דהמוכרת כתובתה לאחר
בטובת הנאה ומתה בחיי צעלה
וירשה מופסדי הלוקח אעפ"כ לא
הפסידו בנייה כתובת בנין דכרין ולא
יאמרו בני חזירתה אמס פשעה בה
שאלו היתה קיימת לא היתה גובה
שהרי לקוחות היו גזיין אותה משום
דאמרי להו זווי אנסוה שהיתה
זריכה למעות ולא לאפסדינהו נמכונה:
בשן ועין לאשה. הפילה היא את שינו
וקימאה את עינו: **אבל לא לאיש.**
סימא צעלה את עין העבד או הפיל
את שינו לא יאל לחירות לפי שאין
גופו קנוי לו: **סדרוה.** צעלמא
תרוייהו הני תנאי סבירא להו קנין
פירות לאו כקנין הגוף דמי והכא היינו
טעמא דמאן דאמר לא לאיש ולא
לאשה דאית ליה תקנת אושא לא
משום איש לא נפקי דלא קני
להס לגופייהו ממש משום אשה
נמי לא נפקי דלאיס שעבדיה
למהוי כקנין הגוף: **קודם פקוה.**
הוי שעבדיה קיל כשאר קנין פירות
דקיס לן דלאו כקנין הגוף דמי:
הקדש

ואין נראה לר"י דהא לעיל אמר וצכל דוכת' תזיין לכתובתה בטובת הנאה ואפילו כשהיא תחת צעלה ונראה לר"י כשם שלא תמכור
בשביל שחבלה באחרים בעודה תחתיו כדאמר לעיל דלגבי צעלה ודאי מחלה כך לא תפסיד והיא תחתיו כלומר לא תמכור כתובתה
לצעלה בשביל שחבלה זו והא דנקט מכירה גבי אחרים והפסד גבי צעלה משום דלגבי אחרים אין יכולה להפסיד כשמוכרת להן בטובת
הנאה של כתובה אבל לגבי צעל שמכרה לצעלה בטובת הנאה יגרשנה מיד וירוח הכל והיא תפסיד: **אמר רבא סיפא אהאן אכתובת**
בנין דכרין. תימה דלא מייתי הך צרייתא צפוק נערה שנתפתתה (כתובות ד' נב.) דצעי רבא מוכרת כתובתה לצעלה כמוכרת לאחרים דמי
או לא מיהו הס נמי קאמר בטר דצעי הדר פשטה דכמוכרת לאחרים דמי ושמא מתוך צרייתא זו פשטה ולפי שאין כ"כ פשוטה לא
הציאה עס: **בך מוכרת בתובתה אבעלה** לא הפסידה בתובת בנין דיברין. אע"ג דאינה יכולה למחול כתובתה לצעלה לרבי מאיר
מ"מ יכולה היא למכור ואע"ג דאסור להשהות לרבי מאיר בלא כתובה וכן קי"ל מ"מ השמיענו בצרייתא את הדין דאס אירע כן
שמכרתה לצעלה לא הפסידה כתובת בנין דכרין א"ג במכרה התוספת איירי:

מאי טעמא כדרבא ב'. השתא משמע דשחרור דשן ועין מפקיע מידי שעבוד כמו שטר שחרור ותימה דביצמות פרק אלמנה (דף
סו:) אס פליגי במנכסת שום לצעלה היא אומרת כלי אני נוטלת והוא אומר דמיס אני נותן רב יהודה אמר הדין עמה משום
שבח בית אביה רבי אמר הדין עמו וקאמר תניא כוותיה דרבי אמר עבדי לאן ברזל יוצאין בשן ועין לאיש אבל לא לאשה ומה ראייה
היא לר' אמר צהא אפי' רב יהודה מודה כיון דמחוסרת גוציינא אחי שחרור מפקיע מידי שעבוד כדאמר הס גבי אינטלא דמילתא
דפרסוה אמיתנא דמודה רב יהודה דקנייה מיתנא דכיון דמחוסרת גוציינא אחי הקדש מפקיע שעבוד ושמא אותו שהציא תניא כוותיה
דר' אמר היה (ס) צנאה צריה דרבה שלא היה חושבה מחוסרת גוציינא כיון דאין יכול לסלקה במילתא אחריתי:

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה מאי טעמא
(ב) וכו' כוונת דר' אמר היה
סבור כנאני בריה דר'
יוסף צריה דרבה שלא:

גליון הש"ס
גמ' דאמר אסור לראש
שישאה. עיין כתובות דף
לט ע"ב תר"ה טעמא:

רבינו חננאל
ודאי מחלה ליה ואטרוחי
בי דינא בכדי לא
מטרחינן. שמעינן מהא
דלית ליה תקנה לקונה
שטר חוב שלא יהיה
המוכר יכול למחול. דאילו
הוה אית ליה הוה מוקמי
לשמעתא בהכי. ואטרוחי
בי דינא בכדי, פיר'
לבטלה ברב שאינו
מועיל. כדרבא, דאמר רבא

הקדש

(א) [מקומתא פרק טו,
(ב) [כתובות מ., א.] (א) [ד"ה
ושלן, ד] י"ל ור"ג.

גמ' דאמר אסור לראש
שישאה. עיין כתובות דף
לט ע"ב תר"ה טעמא:

רבינו חננאל

הקדש